

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקצא ♦ שנה יא ♦ אגוסט קויטל

חג הסוכות ♦ תהא שנת פולעין גוטס

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

עומדים אנו בליל הושענא רבה, המסוגל ביותר להמתקת הדינים הנה חז"ל נתנו כמה טעמים לשם הושענא רבה: מכיון שיום זה הינו יום שבו עדיין ניתן לעצור את גזר הדין, מרבים בו בתפילות ותחנונים ומבקשים ישועה.

א. המילים שחזרות על עצמן הרבה מאוד בתפילות היום הן הושע-נא. אנו פונים לבורא עולם ומבקשים שישוע אותנו. מכאן מקור השם ליום זה - הושענא רבה (הושענא הגדול).

ב. זהו היום הנ"א (51) מראש חודש אלול, ימים שבהם ניתן לעם ישראל הידמנות לעשות תשובה המתקבלת ברצון ועל שם כך מבקשים ביום זה הושע-נא. תושע אותנו ביום נ"א זה, שהוא יום רבה (יום גדול) לפי שהוא אחרון וחותרם לכל תהליך המשפט. (על פי בן איש חי, הלכות, שנה ראשונה, פרשת זאת הברכה).

ג. נוהגים שאת הפיוטים שנקראים בשם הושענא, אומרים תוך כדי הליכה עם ארבעת המינים ביד. הלולב והערבה מתנועעים וקול איוושת ענפים ועלים נקרא בארמית "שענון". (המקור לכך הוא בתרגום יונתן לישעיה נה, יב - "וכל עצי השדה ימחאו כף" - "כל אילני חקלא ישענון בענפיהו").

מכיוון שפיוטים אלו נאמרים בעת הליכה והנענוע של ארבעת המינים, הם נקראים בשם הושענון ומכאן השם ליום כולו.

כן היה מרגליה בפימה דאאמ"ר ז"ע ב' אור אביגדור, שלשה הפירושים של המגיד הק' מקח'ניץ ז"ע (נפטר בי"ד תשרי תקע"ה) אותם רגיל היה לפרש על שם היום הושענא רבה. פירוש אחד: א גרויסע הילף, שתהיה ישועה גדולה ורבה לבני ישראל.

הפירוש השני: הושענא רבה, דער גרויסער זאל העלפן, שהבורא ברוך הוא דאיהו רב ושליט הוא יעזרנו.

הפירוש השלישי: הושענא רבה דער גרויסער זאל גהאלפן ווערן, שעיקר תכלית כל התפילות שבוים הזה צריכה להיות שהשכינה הק' תצא מגלותה וצערה, כי בכל צרתם לו צר.

אומרים אנו בהקפות "הושענא למען בריתך" ומובא מהרה"ק רבי שלמה לייב מלענטשנע ז"ע שיש דורשים הושענא למען בריתך - למען ברית מלח. על פי מה שדרשו חז"ל (ברכות ה) נאמר ברית במלח דכתיב (ויקרא ב) ולא תשבית מלח ברית, ונאמר ברית בייסורים דכתיב (דברים כח) אלה דברי הברית, מה מלח ממתקת את הבשר אף יסורין ממרקין עוונותיו של אדם.

אך, הוסיפו צדיקים, מה מלח אינו ממתק את הבשר אלא אם בא במידה ובמינון נמוך, אבל מלח במידה מרובה מקלקל טעם הבשר עד שאינו ראוי לאכילה, אף ייסורים אינם טובים לאדם אלא במידה מועטת לזכך את החומר שבו לעוררו ולהעמידו על חובתו בעולמו, אבל ייסורים מרובים, חלילה, מקלקלים ומעוותים את נפש האדם ומעכירים את צלילות דעתו. ועל זה אנו מבקשים ושואגים הושענא למען בריתך למען ברית מלח שכל תועלתה לאדם היא רק כשהיא במידה זעירה בלבד.

ע"כ בליל הושענא רבה, לאור חשיבות היום, השמחה צריכה להיות השמחה הגדולה ביותר, יותר מאשר כל שאר ימי חג הסוכות חאת בד בבד עם תיקון ליל הושענא רבה (קריאת ספר דברים ואחריו ספר תהילים),

ויה"ר שיתקבלנו תפילותינו לרצון, ונושע כולנו ב"פתקא טבא!"

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

ולקחתם לכם ביום הראשון (ויקרא כג, מ)

איתא במדרש "ביום הראשון, ראשון לחשבון עוונות". וכבר דנו המפרשים היאך הוא ראשון לעוונות, ואמרו שכוון שבארבעה ימים מיום כיפורים עד סוכות עסוקים העם במצוות לכן לא היה להם פנאי לחטוא, אולם גם זה דחוק, כי איך אפשר לומר שכולם לא חוטאים כלל במשך ארבעה ימים.

אלא מסביר הגר"א מוילנא ז"ע באופן נפלא לפי יסודו והסברו המפורסם בביאור ההבדל שבין 'דין' לחשבון. דהרי המשנה (אבות גא) אומרת: "הסתכל בשלושה דברים וכו' ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון", ומהו לכאורה כפילות הלשון - 'דין' וחשבון? ומסביר הגר"א: כי ב'דין' מענישים האדם על העבירה שעשה, וב'חשבון' מחשבים איתו על אותו זמן שחטא, שהיה יכול לעשות מצוה במקומה.

אמנם זה הכל אם חטא במחשבה תחילה שאז נענש על מה שלא עשה מצוה במקום זה. אבל בארבעה ימים של ערב סוכות, אמנם אפשר שאנשים חוטאים, אבל מרוב עיסוקם במצוות אי אפשר שיחטאו במחשבה תחילה. לכן על זה בלבד אין דנים עד יום ראשון של סוכות. לפי זה מדוקדק הלשון "ראשון לחשבון" עוונות". דהיינו, לא ראשון לדין על עוונות בכלל, רק לחשבון העוונות, מה יכול לעשות בזמן החטא...

ביאר הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל הנה כשמגיע יום כיפור אדם עושה תשובה מיראה וממילא העבירה שעשה במזיד הופכת להיות שוגג, אך עדיין יש תביעה עליו על "הזמן" שהרי על אף שהעברה הפכה לשוגג אך הזמן הלך לריק והיה באפשרותו בזמן הזה לעשות מצווה ולא עשה, כך ש"חשבון" - הזמן, לא מתכפר לו. אך כשאדם עושה תשובה מאהבה הרי העברה הופכת למצווה ולזכיות וא"כ לא רק ש"הדין" - העבירה עצמה נהפכה לזכות, הרי גם ה"חשבון" - זמן העבירה מתכפר, היות והעבירה הפכה למצווה ונמצא שבזמן הזה עשה מצווה התחזקות בימים נשגבים אלו.

בספר אמרי יצחק מפרש כך: הגמרא אומרת שהשאלה הראשונה שעליה נשאל האדם בבית דין של מעלה הוא "נשאת ונתת באמונה?" דהיינו האם עבר על איסור גזל, והגמרא במסכת סוכה דורשת מן הפסוק "ולקחתם לכם" - לכם ולא מן הגזל. זה כוונת המדרש ולקחתם לכם ביום הראשון - ראשון לחשבון עוונות שזה השאלה הראשונה בחשבון העוונות האם היה "לכם" או לא...

מודעה רבא לאורייתא

להלן סדרי הדרשות והשיעורים של

מרוך רבינו עט"ר שליט"א

בימי חול המועד סוכות תשפ"ג בבתי המדרש באשדוד

ביום ג' - א' דחווה"מ בביהמ"ד "לב יצחק" רח' ציזילנג

ביום ד' ב' דחווה"מ במסגרת אושפיזין דרביה"ק זי"ע

ביום ה' ג' דחווה"מ בבית המדרש רשב"י רח' דב גור

ביום ו' ב' 8 בבוקר בביהמ"ד אור מאיר רח' התלמוד

שב"ק רעוא דרעוין - בסוכת ביהמ"ד "אהבת ציון"

אם אני כאן הכל כאן (סוכה נג, א)

"אמרו עליו על הלל הזקן כשהיה שמח בשמחת בית השואבה אמר כן: אם אני כאן הכל כאן, ואם איני כאן מי כאן". כיצד זה הלל הזקן, הענוותן הגדול יעיד וישתבח בעצמו אם אני כאן הכל כאן ואם איני כאן מי כאן? ה"חתם סופר" מביא בדרשות, ביאור בשם רבו המובהק רבי פינחס הלוי הורוביץ זצ"ל רבה של פרנקפורט בעל "הפלאה": "אם אני כאן" – כלומר, אם אדם פחות- ערך כמוני נמצא כאן, הרי "הכל כאן" – כי אז כולם ראויים להיות כאן ולעבוד את ה'. "ואם איני כאן" – וסיבת מניעתי תהיה אמנם, משום שאיני ראוי לכך, הרי "מי כאן" – הלא כל אחד יחשוד את עצמו כן, ונמצא שאיש לא יפקוד את בית ה' עד שיהא בית ה' שמם חלילה!

(חיים שיש בהם)

הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת .

וצ"ב מדוע אומרים "הנופלת" בלשון הווה דהיינו שנופלת תמיד? ותירץ הבעל "פנים מאירות" בפר' ואתחנן, אהא דאמרו (ברכות ד, ב) 'במערבא מתרצי לה הכי, נפלה ולא תוסיף לנפול עוד קום בתולת ישראל' לפמש"כ זקינו (של החיד"א) בעל ה"חסד לאברהם" דאין לך יום שאין קללתו מרובה משל חבירו, מפני מיעוט הארה, שהולכת ויורדת ממדרגה למדרגה וע"פ ירדתה כך יתמעט האור וההשגחה ותכבד הקללה, ומי שידע לשער ולמנות שיעור מהלך זה כמה שיעור קומתו וכמה אנו יורדים מידי יום ביומו, ידע שיעור גלותינו עד כמה וידע את זמן הגאולה. זהו שאומר הכתוב 'סוכת דוד הנופלת', כי לעולם היא נופלת ויורדת עד שתשכב לעפר, כמו שאמר הכתוב 'כי שחה לעפר נפשנו' ואז 'קומה עזרתה לנו'.

(החיד"א)

שמחת בית השואבה

והנה הרמז בסוכות בשמחת בית השואבה שהשמחה היתה גדולה שמתריעין בחצוצרות וכנורות ונבלים ובכל כלי שיר, הנה הטעם מחמת מחילת העון שהי' 'ביוה"כ, לזה גדלה השמחה כ"כ ע"ד כששבוי בא מבית האסורים לביתו ישמח מאד כמו כן בחוטא אשר נתפס בידי היצר הרע וביום הכפורים כשהקדוש ברוך הוא מצילנו מידו ומעבירות נעשו זכיות ויצא לחפשי מתח"י היצר הרע תגדל מאד השמחה.

(דברי חיים)

שמחת בית השואבה יש ליתן טעם על שמחת בית השואבה וניסוך המים שהי' בשמחה גדולה, כי מבואר בסידור האר"י הק' טעם ליתן מעט מים ביין קידוש כדי להמתיק הדין, ש"יין מורה על דין, ומים בחי' חסד, וע"י נתינת המים נמתקין הדינים עיי"ש בדברי קדשו, וכמו כן אף דבכל השנה אין מנסכין רק יין ע"ג המזבח, עכשיו בחג ניסכו המים כדי להמתיק הדינים, ע"כ ירדו עד התהום, ידוע כי עיקר המתקת הדין אינו אלא בשורשן שחזרו למקור.

(קרו לחד)

הושענא למען פארך

אמר הרה"ק רבי שלמה לייב מלענטשנא: ריבוננו של עולם, אם חס ושלום יזדמן ליהודי שהתפילין שלו יפלו לארץ, תיכף ומיד ירים אותם ויחבקם וינשקם, ויתענה או יתן צדקה על בזיון התפילין. והנה בתפילין שלך רבונו של עולם כתוב "מי כעמך ישראל גוי אחד" והם מונחים עתה בבזיון, וכל אומה ולשון רומסים ומבזים אותה, ואין מי שירחם עליהם להרים אותה מאשפות? זה מה שאומרים בהושענות הושענא למען פארך, התפילין נקראים פאר – עשה נא שהתפילין שלך לא יהיו מונחים בבזיון.

(תולדות אדם)

הושע נא אדון המושיע, בלתך אין להושיע

הרה"ק מראפשיץ אמר: רבונו של עולם, כמה פעמים הבטחתי לך שאהיה טוב ואף על פי כן איני כן, וכבר בוש אני ממך, אבל מה אעשה אני צריך לפנות אליך שוב כי אין לי אחר שיושיע אותי. זהו 'הושע נא אדון המושיע', אבל אני מתבייש כבר לבקש ממך, אך מה אעשה ש'בלתך אין להושיע', ואני צריך להניח את הבושה.

(אמרי יהודה)

ולקחתם לכם (ויקרא כג, מ)

מעשה בחזון איש ששהה בסטוביץ בימי החגים, וכשקרב חג הסוכות, לא השיגו יהודי המקום אתרוג לברכה. קם החזו"א יומיים לפני החג ויצא למינסק, כדי למצוא אתרוג כשר. הדרכים נשתבשו בגייסות הצבא, היה פחד לנסוע, אבל החזו"א שם את נפשו בכפו, ואמנם במינסק השיג את מבוקשו, פרי עץ הדר. אבל מפני המצב המלחמתי, נבצר ממנו לשוב הביתה עד אחרי החג. כשראוהו יהודי סטוביץ, שאלו אותו: איך זה שיהודי מרעיש עולמות בשביל דבר כזה? הלא 'אונס רחמנא פטריה', ואם אין ד' מינים – לא מברכים!". תמה החזו"א וכמי שאינו יכול לתפוס בשכלו כיצד יהודי שואל ככה, השיב להם: "הגם בפסח, כשלא יהיו לכם מצות, תשבו בחבוק ידיים? הגם כשתצטרכו לצום ז' ימים באין מצה תתעצלו ככה, כיוון שלא השגנו מצות – לא אוכלים...?"

פרי עץ הדר (ויקרא כג, מ)

רבה הנערץ של ירושלים, ר' יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, היה ידוע כמדקדק גדול בכל מצוה ומצוה. מובן, שהיה משתדל מאד להדר גם במצות ארבעת המינים. תקופה מסוימת עסק בנו של הגרי"ח זוננפלד במסחר אתרוגים, והיה עושה כל השתדלות אפשרית כדי להביא לאביו אתרוג מבחר ומהודר ביותר. מספר הנכד, ר' שלמה זלמן זוננפלד: באחת השנים היה מחסור באתרוגים. קשה מאד היה, כמעט בלתי אפשרי, למצוא אתרוג מהודר. לאחר מאמצים גדולים השיג אבי (בנו של רבינו), אתרוג שהיה אמנם מהודר, אך היה בו חסרון – ראשו היה כפוף מעט. שמח רבינו מאד, ואמר שבדיעבד מהוה חסרון זה מעלה, כיון שהאתרוג רומז על ראשי התיבות הידועים: "אל תבואני רגל גאווה"

כי חלק ה' עמו (ל"ב - ט)

סיפר הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א מעשה בהגה"ק רבי חיים מוולוז'ין זיע"א, שלמד בספר תנא דבי אליהו זוטא, וכשהגיע לפרק שני מצא שהוא מונה את מדותיו של הקדוש ברוך הוא, ומזכיר בכללו מדה שהוא שמח בחלקו, נתמלא לבו פליאה על הדברים, מה שייך לגבי הקב"ה "חלקו", הרי כל העולם שלו הוא? הלך והציע תמיהתו לפני רבו הגה"ק מוילנא זיע"א, (יומא דהילולא י"ט תשרי) אמר לו הגאון אין חלקו אלא ישראל, כפי שכתוב "חלק ה' עמו" והקב"ה שמח בחלקו, שמח בישראל בכל מצב שהם, אפילו בדורות שנתמעטו ממעלתם הרוחנית.

הושענא בחסד רבה"

על הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, ראש ישיבת טשיבין בירושלים, מסופר מעשה נפלא בענין זה, ומעשה שהיה כך היה: מוצאי שמחת תורה תשע"ב. הריקודים פסקו. אנשי ארץ הקודש נפרדו כמעט מירח האיתנים. בבתי כנסיות של עדות המזרח עסקו ב"הקפות שניות" על פי הקבלה. רבי אברהם נכנס לבית הכנת היליגמן בבני ברק, וערך חיפושים בין עשרות ההושענות החבוטות שנחו ליד ארון הקודש עוד מהבוקר של הושענא רבה. הוא חיפש את הערבות שלו (לפי סימן האגד יכול היה להבחין שאלו הן ערבותיו). תלמיד חכם משקדני בית הכנסת תמה על מעשיו – מה לרבי אברהם בן השבעים וארבע לחייו, ולמאמץ כזה בשעה כזו? ר' אברהם הסביר לו: "העולם אומר שלהחזיק את הערבות החבוטות בבית זה סגולה. יהודי התקשר וביקש ממני את הערבות שחבטתי, רצונו בערבות שלי דווקא. אני מחפשם כדי למסור לו"... שתק לרגע ואחר הוסיף: "חסד זה לא מה שאני חושב, אלא מה שאחרים חושבים, לפי מחשבתם". (ויאמר הנבי)

כיצד לבחור ארבעה מינים כשרים ומהודרים?

מדריך קצר ותמציתי משולחנו של
הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א
מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

מה הם הדברים שיש לבדוק בקניית ארבעת המינים שלא יהיו פסולים? נבאר בקצור ובתמצית את הכללים, ושאר פרטים מומלץ ללמוד במשנ"ב בהוצאת 'דרשו' בתוספת ביאורים ומוספים שבהם יש בצורה ברורה הוראות פוסקי זמננו.

בחירת הלולב: א. לבדוק את גוף הלולב שאינו יבש. ב. שהוא מזן כשר, ולא קנרי שעליו קצרים ומבריקים וגמישים. ג. שיהיה ישר ולא עקום. ד. לוודא שהעלה האמצעי סגור עד למעלה להידור מצוה, ועכ"פ ברובו. ה. לבדוק שעלי הלולב לא נפרדו מגוף הלולב בשורשם. ו. לעיין היטב בראש העלה האמצעי שלא נקטם במשהו. ז. שאין הפרש ניכר בגובה בין שתי העלים של העלה האמצעי.

בחירת אתרוג: א. אם יש לו פיטם, ואם אין פיטם לבדוק שיש גומא שהפיטם נפל בצורה טבעית בתחילת גידולו; אם יש חלק מהפיטם שמראה שהפיטם היה בשעת הגדול ואח"כ נשבר יעשה שאלת חכם. ב. לבדוק שאין שום מראה פסול בשליש עליון מהשיפוע ומעלה, כולל השיפוע, ואם יש מראה קטן מאד שאינו נראה לעין או 'בלעטל' הנעשה מפציעת עלה שהגליד, יראה לחכם. ג. לבדוק שאין בשאר שטח האתרוג מראות פסולים שמפוזרים ברובו, וי"א ברוב הקיפו. וי"א שלא יהיה שלש אפילו במקום אחד. ד. לבדוק בכל שטח האתרוג שלא יהיה קלוף וחסרון מהאתרוג, וחסר פוסל גם בתחתית האתרוג. ויכול להיות אתרוג נקי בחלקו העליון ונמכר בדמים מרובים, והוא פסול מחמת חסרון שיש בתחתיתו. כמו כן באתרוג נקי מאד חשוב לבדוק אם לא קלפו ממנו מראה פסול שהיה עליו ועי"ז נעשה חסר. ה. שיהיה גדול כשיעור. ו. חשוב מאד לקנות בהכשר מהודר שאינו מורכב והופרשו תרומות ומעשרות.

בחירת הדס: א. לבדוק שהעלים חופים את עצו. ב. שלא יהיה יבש. ג. שיצאו כל שלשה עלים באותו גובה שזה "הדס משולש". ג. שיעור ההדס לפי החזו"א 28.8 ס"מ ויש מחמירים בטפח מרווח 29.4 ס"מ. השיעור מתחיל בראשו, מתחלת הענף ולא מהעלים, ובתחתיתו מהקן של העלים ולא מהענף, והדבר נוגע מאד לקן שעל הגבול לדעת אם הוא מהשיעור.

בחירת ערבה: א. לבדוק שאינה יבשה. ב. לבדוק שלא נחתך ראשה. כיום מצוי ערבות שראשם מסתיים בעלה הנקרא "לבלוב" וזה מראה שלא נקטם.

יצא מהסוכה עקב מחלה

האם דומה לעבד ששפך לו רבו קיתון על פניו

בתקופת הקורונה הסתפקתי בשאלה מעניינת ב"ה, אדם שנהיה חולה קורונה ל"ע, בחג הסוכות, ומפני כך לא יכול לשבת בסוכה, האם זה דומה לירידת גשמים בחג הסוכות, והרי זה כעבד שבא למזוג כוס לרבו ושפך לו רבו קיתון על פניו. או שיש לחלק. וידידי הגאון הגדול רבי משה יוחאי רז שליט"א, רב ק"ק "תפילה למשה", כתב לי זה לשונו: הנה הטעם שרבותינו המשילו זאת דוקא על ירידת הגשמים בחג, ולא אמרו זאת על שאר הדברים הפוטרים את האדם משיבת הסוכה, נראה שהוא מטעם שמפתח של גשמים אינו אלא בידו יתברך (תענית ב.), וכיון שכך אם ירדו גשמים אות הוא כי אין השי"ת חפץ בשימושו ולכן פותח את ארובות השמים. מה שאין כן בשאר דברים כגון מצטער הפטור מן הסוכה, הוא גם בדברים התלויים בבחירת האדם. וכמו כן רפואת האדם בדרך כלל תלויה בו, וכמו שאמרו חז"ל הכל בידי שמים חוץ מציניים פחים (כתובות ל.).

ומעתה הנגיף הנז' אשר נפוץ בעולם בעת הזאת, (השי"ת יבטלהו ברחמיו), הנה אם האדם יזהר בדרכיו, על פי רוב יוכל להשמר ממנו, וגם אם בחוסר ידיעה היה בסביבת חולה ונדבק ממנו, סוף סוף היה זה כביכול על ידי אדם. ואשר על כן, אין שייך לומר שזה בגדר מצטער, כי לא השי"ת שפך קיתון על פניו אלא חוסר זהירותו בידועין ובלא ידיעין. הן אמת כי בכל תנועה ותנועה השי"ת נמצא ומשגיח, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אם לא מכריזין עליו מלמעלה, ואצל השי"ת כל הטבע הוא נס, מ"מ בעינינו נראה הדבר שכביכול הוא הנהגת הטבע.

צא ולמד ממה שכתב בחכמת אדם (כלל קנא אות כה) ח"ל: אילו לא נתנה התורה רשות לרפאות כדכתיב 'ורפא ירפא', היה אסור לנו להתרפאות, "שהרי ההולך בדרכי התורה לא יגיע לו שום מקרה ממקרי הזמן משינוי אירים ולא על ידי מאכלים" וכו', אך "כשאדם אינו מתנהג ומודבק בו יתברך אזי נשאר תחת המזל", והקדוש ברוך הוא יודע מחשבות אדם כי לא יהיו תחת סוג זה וכו', וברא בעולמו עשבים ואילנות וכיוצא בהם שיהיה בהם הטבע להתרפאות בהם ונתן לנו רשות להתרפאות בהם להועיל על פי טבע. עכ"ל. וכתבתי בזה עוד בשו"ת ימין משה ח"א (חי"ד סימן מ אות י ויד).

מבואר עכ"פ שאצל רובא דעלמא הנהגת הבריאות היא כביכול טבעית, ולכן אין זה נכנס בגדר "שפך לו קיתון על פניו".

מזקנים אתבונן

הרה"צ יהושע העשיל הלטובסקי זצ"ל

נפטר בחוה"מ סוכות כ' תשרי תשכ"ז

מקארלין זי"ע. בתחילה ישב סמוך אצל שולחן חותנו בצפת, ושם למד בחברותא עם הגה"ק ר' משה קליערס זצוק"ל שאח"כ נתמנה כאב"ד טבריא. אחר מספר שנים חזר וקבע משכנו בירושלים. בקיץ שנת תרנ"ט נסע מירושלים לסטולין לשהות בצל כ"ק האדמו"ר הינוקא זי"ע ונשאר שם עד לשנת תרס"א.

פעל רבות למען הישוב החסידי, ובהתלהבותו ונמרצותו היה כתובת לכלל ולפרט, באשר נאה מיעץ ונאה פועל בכל מה שהתבקש, והיו הכל מכירים בערכו הרם. עם זאת לא השתמש בעסקנות כקודמו לחפור, והכבוד לא העבירו על דעתו, ולא שינה מעבודתו הקדושה. הוא היה רגיל לישב בבית המדרש מדי יום ביומו לאחר התפילה כשהוא מעוטף בטלית ומעוטר בתפילין דרבינו תם, ולמד את שיעוריו עד שעה מאוחרת. כן עסק בלימוד הנסתר עם ידידו הגה"צ רבי מאיר שורץ הרב מפודהייץ. קשר מיוחד היה לו עם רבותינו הק' זיע"א, והסתופף רבות בצילם.

אחד מהמיוחדים שבין נקיי הדעת בירושלים היה הרה"צ רבי יהושע העשיל הלטובסקי זצ"ל, מפארי זקני הדמויות החסידיות בארה"ק. בהיותו פעוט נסתלק עליו אביו הגדול הרה"צ רבי מנחם מענדל הלטובסקי זצ"ל מקרמ'נטשוק. אמו נטלה חפציה ואת שני בניה היתומים הרכים ועלתה לארה"ק, בברכת הרה"ק הינוקא מסטולין זי"ע.

בדרכם עברו וקיבלו את ברכת הדרך מהרה"ק המהר"י מבעלזא זי"ע, הרה"ק רבי יצחק מביאין זי"ע.

בשנת תרמ"ד הגיעו לירושלים, שם נתחנכו על ברכי החסידים שכבר היו בירושלים שנים רבות קודם. שני האחים הקטנים עשו רושם כביר על תושבי העיר בזיו ובאצילות פניהם ונועם הליכתם, וכשהיו הולכים יחד בשבילי עיר הקודש, נעמדו רבים להסתכל עליהם ברוב התפעלות. בגיל צעיר נשא את זוג' מרת איטא מונטשא בת דודו רבי אשר הלוי חנה'לעס מצפת, מחסידי אדמו"ר הזקן ה'בית אהרן'

נעימות החיים

לפי החבלים שקשר; אם כן, מדוע רק בחזור שם לבו למעיין שבו שטף את הדגים, ואילו בהלך כלל לא הבחין בריח המיוחד שעולה מן המים? אלא שאלכסנדר היה אחוז רצון לכבוש – מתרץ רבי יענקל'ה – הוא היה להוט להשיג עוד ועוד. ממילא לבו לא היה פנוי להתבונן במה שנמצא סביבו. רק כאשר חזר בידיים ריקות ועם תשובה ניצחת של הנשים שאילפוהו בינה, גילה את המעיין המופלא שיוצא היישר מגן עדן. חג הסוכות נקרא בתורה 'חג האסיף', שבו אוספים את התבואה מהשדות – קוצרים יבול של שנה שלמה והלב מתרחב באושר למראה אסמי התבואה שמהם עתידים להתכלכל בשנה הקרובה. "צא מדירת קבע", מצווה התורה את היהודי בדיוק ברגע הזה, "ושב בדירת עראי". עזוב את כל ה'יש' שבדירת קבע, למשך שבוע שלם תעבור לגור בדירת עראי, המקום שמסמל את ה'אין'. רק אם תתנתק מה'יש' לפרק זמן מסוים, כשתפסיק לחפש את האושר באובססיות בכסף ובזהב, ב'יש' – תוכל לשמוח שמחה אמיתית, כזו שאינה כבולה בעבודות החומר. שמחה שאינה תלויה בדבר. במה שמחים כשאינך? בכל מה שישי! מבלבלים? תחשבו על כל רגע של נשימה תקינה; על כל חיך מהאדם שלפניך; על כל קרן שמש מלטפת; על מיליון 'יש' קטנים שאנחנו 'לא סופרים' כי אנחנו עסוקים בחיפוש בלתי פוסק אחרי דברים חומריים, מקווים שאולי בתוכם מסתתר לו האושר.

מצייתים לפקודותיו. עד מהרה הוגש לו שולחן מזהב ועליו לחם. אף הוא מזהב... "אתן עושות ממני צחוק?" חרונן של אלכסנדר גאה בו עד להשחית. "איך אפשר לאכול לחם מזהב?" "אם רצית לאכול לחם", השיבוהו בחכמה, "היית נשאר בארמון שלך, באת לפה בשביל הזהב. הנה הוא לפניך"... כאשר יצא אלכסנדר מוקדון מן העיר, כתב על שער העיר: "אני אלכסנדרוס מוקדון הייתי שוטה, עד שהגעתי למדינת אפריקי של הנשים, ולמדתי עצה מן הנשים"... בדרכו חזר לכיוון מדינתו, התיישב אלכסנדר על שפת מעיין אחד לאכול. בכליו היו דגים שנמלחו במלח רב כדי שיחזיקו מעמד להרבה ימים, כעת היה צריך לשטוף את הדגים להפיג את המליחות. תוך כדי שטיפת הדגים, גילה המוקדוני שריחם של הדגים נעשה משובח מאוד. הוא הסיק מכך שהמעין הזה יוצא מ... גן עדן! הלך אלכסנדר (לפי אחת הדעות בגמרא) לאורך תוואי המעיין, ואכן הגיע לפתח הגן העליון שכל בריות תבל נכספות אליו. דפק על השער וביקש להיכנס. השיבו לו מבפנים "זה השער לה' צדיקים יבואו בו", ואתה, עם כל הכבוד, לא צדיק... מה שנכון – נכון. הוא לא צדיק. אבל לא איש כאלכסנדר ייכנע על נקלה. "אני מלך", טען בחיור של מנצחים, "ולפחות בעולם שממנו אני מגיע – אני חשוב. לכל הפחות תנו לי משהו מגן עדן". כנראה שהוא ידע מה לטעון ואיך, ומהשמים העניקו לו... גולגולת. כשחזר המלך למוקדון, שקל כנגד הגולגולת הזו את כל כספו וזהבו והמשקל נטה באופן חד וברור לטובת הגולגולת. הלך לחכמי ישראל ושאל אותם מה זה צריך להיות. ענו לו חכמי ישראל: "גולגולת מבשר ודם – לעולם לא תשבע מממון. כמה שיש ברשותה – לא יספיק לה". "ומי אמר לכם שזה ההסבר?" "תבע המלך החכם הוכחה. "קח עפר ותכסה את עיניה", השיבו חכמי ישראל. זה עבד! באותו רגע שקלה הגולגולת כמשקלה האמיתי. הגה"צ רבי יעקב גלינסקי עומד ותוהה: הרי בגמרא למדנו שאלכסנדר חזר מהרי החושך בדיוק באותה הדרך שבה הלך –

כן, גם אתם יודעים בהחלט את המצווה המרכזית של חג הסוכות. כל ילד יודע לשיר במגוון מנגינות "ושמחת בחגך והיית אך שמח". ה'אבן עזרא' מפרש: "ושמחת בחגך והיית אך שמח – מצווה לשמוח בחג הסוכות, ויש אומרים כי יברכך לעתיד ותהיה לעולם שמח". וצריך להבין: מה פשר הסגולה הזו? ובכלל, כדי לקיים את הסגולה צריך הרי 'לשמוח', איך בעצם שמחים? מהי שמחה? למישהו יש את המתכון איך מגיעים אליה? בעולם הזה קשה לשמוח. אז אולי כדאי להפליג לשערי גן עדן, שם בוודאי יהיה לנו הרבה יותר קל לעסוק בשמחה. איך מגיעים לשם? הוראות הניווט כתובות בגמרא. במסכת תמיד (דף לב) מספרים חז"ל על הכובש הגדול, אלכסנדר מוקדון, שבא לשאול בעצתם של חכמי ישראל כיצד ללכת ל"מדינת אפריקי", והשיבו לו שלא כדאי לו ללכת לשם, משום שהוא יצטרך לעבור דרך "הרי החושך" והוא עלול לאבד את חייו. "לא באתי לשאול אתכם אם כדאי ללכת", ענה המצביא הבלתי מנוצח, "כבר החלטתי שאני הולך! כיוון שאתם חכמים גדולים תנו לי רק עצה מהי הדרך הטובה ביותר לעשות זאת במינימום אבדות". קח חמורים לובים – השיבו לו חכמי ישראל – הם יכולים ללכת בחושך ולא נכשלים באבנים, כאשר אתה מתחיל לחצות את הרי החושך, תקשור לעצמך חבלים חזקים זה בזה, אחרי שתסיים את עיסוקיך מעבר להרי החושך ותרצה לחזור – פשוט תרכב לאורך החבלים שקשרת בדרך הלך – כך לא תטעה בחזור. עשה אלכסנדר מוקדון כדבריהם והצליח לעבור את הרי החושך, שם המתינה לו הפתעה: עיר שכולה נשים. רצה אלכסנדר מוקדון להילחם בהן ולכבוש אותן, כפי שעשה בכל המדינות שאליהן הגיע עד כה. שלחו הנשים לקראתו לאמור: "אם תנצח אותנו – לא תהיה לך שום גבורה ותהילה מזה, משום שבסך הכל ניצחת נשים, ואם תפסיד – לא יהיה ביזיון כביזיוןך". המצביא החזק נפל ביד צבא של נשים... דברי טעם אמרו. "תביאו לי לחם לאכול!" ציווה המצביא שרגיל שהכל

מאות כבר נושעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגיליון
רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 08-8659931
באימייל: 3118494@gmail.com

קול קראלי
074-7962278

לזכר עולם יהיה צדיק
מורינו רבינו
הגה"צ **אביגדור מוזס ז"ע**
בן רביה"ק **משה ז"ע** א מטשערטעז
נלב"ע א' חשון תשנ"ח
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הרה"ח **יחיאל מאיר ז"ל**
ב"ר משה אליעזר ז"ל
מרת **ברינדיל ע"ה**
בת הר"ר יהודה מנחם ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
אדונינו מורינו ורבינו
הגה"צ **יצחק צבי משה ז"ע**
ברא כרעא דאבוא
אדמו"ר **אביגדור מוזס זצ"ל**
מקראלי
נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
האדמו"ר מפיטסבורג
הרה"ק **מרדכי ישכר בער ז"ע**
בן הרה"ק אברהם אבא ז"ע
נלב"ע סוכות תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הגה"צ **משה וועבר זצוק"ל**
בהרה"צ **מרדכי זצ"ל**
נלב"ע יב כסלו תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.